

CATALÀ LICEU

**SEQÜÈNCIA DIDÀCTICA
QUATRE DONES I EL SOL
DE JORDI PERE CERDÀ**

Temporada 2017-2018 *TeatreCAT66*

ANNA PÉREZ BERENGUER

ESTEL AGUILAR MIRÓ

amb l'assessorament de Maria GRAU per
les dades biobibliogràfiques

PART A: DOCUMENTS PROFESSOR/-A

SEQÜÈNCIA DIDÀCTICA QUATRE DONES I EL SOL DE JORDI PERE CERDÀ**OPCIÓ 1****NOCIÓ DEL CICLE TERMINAL:** Idea de progrès o Llocs i formes de poder**TEMA:** Evolució del poder de la dona des dels anys 40 fins l'actualitat a partir de l'obra teatral *Quatre dones i el sol* de Jordi Pere Cerdà.**CLASSE:** 1a o T bilingües**NOTA:** Per tractar el tema de l'evolució de la condició de la dona, aquí teniu un exemple d'enfocament detallat: <http://disciplines.ac-montpellier.fr/catalan/lycee>**OPCIÓ 2:****NOCIÓ SEGONA:** Memòria: herència i ruptures**TEMA:** El poder de la dona als anys 40 i a l'actualitat: alliberament sexual i masclisme a partir de l'obra teatral *Quatre dones i el sol* de Jordi Pere Cerdà)**CLASSE:** Segona bilingües

TASCA FINAL: Escriure un article per a la web del centre o per a la premsa sobre l'obra *Quatre dones i el sol* de Jordi Pere Cerdà i la posada en escena del grup teatral Margarida Xircu. Dispositiu: en binomi o grup classe (i cada subgrup fa una part).

Altres possibilitats de tasca final: Preparar entrevista amb actors i/o director de l'obra, escriure una crítica periodística de l'obra (a partir d'un model), proposar una adaptació de l'obra a la societat contemporània, crear cartells publicitaris (eslògan i imatge) per difondre els missatges implícits de l'obra o denunciar les dominacions que apareixen en l'obra, treball interdisciplinari amb història sobre memòria de la 2a guerra mundial, etc.

Sessió 1: Introducció a la trama de l'obra (1h30)**EO:** Anàlisi d'una fotografia de la representació de l'obra *Quatre dones i el sol* de Jordi Pere Cerdà pel Grup Teatral Margarida Xircu (document 1; document 1.1)**EOI:** Exercicis d'improvisació teatral a partir de passatges de l'obra. (document 2)**CE DEURES:** Activitats de comprensió escrita de l'obra (document 3)**Sessió 2: Descoberta de l'autor (50')****CE:** A partir de la biografia de Jordi Pere Cerdà**EO:** A partir del context geogràfic de l'autor: la Cerdanya**Sessió 3: Identificació i evolució dels personatges en *Quatre dones i el sol* (1h30)****CE, EE, EO:** A partir d'una sèrie de rèpliques dels personatges (document 5; document 6)**EO:** Reflexió oral conjunta (document 8)**CE DEURES:** A partir de rèpliques de Vicenta (document 7)**Sessió 4: Art i realitat a partir de *Quatre dones i el sol* (50')****EO:** A partir d'un cartell (document 9; document 1.1)**CE:** A partir d'un fragment de l'obra (document 10)**EO:** A partir de la reflexió de la situació de la dona en l'actualitat (document 11)**Sessió 5: TASCA FINAL (1h30)****EE:** Escriure un article de premsa per a la web del centre o per a la premsa sobre l'obra *Quatre dones i el sol* de Jordi Pere Cerdà i la posada en escena del grup teatral Margarida Xircu. (document 12).

SESSIÓ 1: Introducció a la trama de l'obra

EO

Introduïrem la noció i tema de la seqüència i l'escriurem a la pissarra. A continuació, explicarem en què consisteix la tasca final.

La/el professor/-a projecta el **document 1** i/o el reparteix. Demana als alumnes de presentar el document seguint la guia de presentació d'una imatge (**document 1.1**). La/el professor/-a pot anotar les intervencions a la pissarra i els alumnes copien a la llibreta com a traça escrita.

EOI

La/el professor/-a fa sortir dos alumnes voluntaris davant la classe. Els fa agafar d'una bosseta un paper sense mirar. En aquesta bossa hi hauran papers doblegats i en cada paper hi haurà explicada una situació (relacionada amb l'obra) que hauran de representar improvisant (**document 2**). Depenent del número d'alumnes, podem repetir amb alumnes diferents una mateixa situació.

(en el cas que es tracte d'alumnes no bilingües, alumnes que mai han fet teatre o simplement veiem que tenen dificultats, direm a la classe de posar-se en binomi, els repartirem els papers a sorteig i tindran 5 minuts per prendre nota de com van a realitzar la petita representació i resoldre possibles dubtes de vocabulari)

Després, es llegeix el passatge de l'obra i es comparen les diferències.

Situació 1 (tercera línia començant pel final pàgina 194 - línia 10 pàgina 195)

Situació 2 (línia 12 pàgina 203 - final de la 204)

Situació 3 (línia 13 pàgina 211 - línia 7 pàgina 212)

Situació 4 (línia 14 pàgina 216 - línia 6 pàgina 217)

Situació 5 (línia 15 pàgina 226 - línia 3 pàgina 227)

CE

Després d'haver llegit l'obra (o bé a classe, o bé a casa), realitzarem una comprensió on desvetllarem claus que ens conduiran a la reflexió i l'aprofundiment de l'obra. És important que realitzin aquesta activitat, puix que l'obra de per si és difícil fins i tot per a un lector/espectador adult i, per tant, cal facilitar l'assimilació de la trama abans que els alumnes vagin a veure la representació.

SESSIÓ 2: Descoberta de l'autor

CE

Els alumnes llegeixen individualment la biografia de Jordi Pere Cerdà i diuen si són vertaderes o falses les afirmacions justificant amb esmenes (**activitat 1**)

EE i EO

Amb l'ajuda de les noves tecnologies, fem una expressió escrita i una expressió oral partir del context geogràfic de l'autor (**activitats 2,3, 4, 5 i 6**)

SESSIÓ 3 : Identificació i evolució dels personatges en *Quatre dones i el sol***CE**

Cada alumne rebrà un fragment de rèpliques d'un dels personatges de l'obra. Haurà d'analitzar individualment la personalitat del personatge tenint en compte diferents aspectes (explicitats en la consigna). (document 5, document 6)

EE

Després, en grups de 4, farà una posada en comú amb els qui els ha tocat el mateix personatge i realitzaran una expressió escrita en grup. (document 5, document 6)

Grup A (Margarida): Alumne 1, Alumne 2, Alumne 3, Alumne 4

Grup B (Vicenta): Alumne 5, Alumne 6, Alumne 7, Alumne 8

Grup C (Adriana): Alumne 9, Alumne 10, Alumne 11, Alumne 12

Grup D (Bepa): Alumne 13, Alumne 14, Alumne 15, Alumne 16

EO

A continuació, es reformularan nous grups de manera que en cada grup hi hagi un alumne que hagi tractat un dels personatges (document 5, document 6):

Grup A: Alumne 1, Alumne 5, Alumne 9, Alumne 13

Grup B: Alumne 2, Alumne 6, Alumne 10, Alumne 14

Grup C: Alumne 3, Alumne 7, Alumne 11, Alumne 15

Grup D: Alumne 4, Alumne 8, Alumne 12, Alumne 16

I es farà una expressió oral: Mentre un alumne parla, la resta completarà els buits de les graelles amb les **paraules clau** de l'exposició de l'alumne que parla.

També faran per grups l'activitat 4, on hauran d'endevinar i discutir sobre quin possible personatge diu les rèpliques.

Correcció:

"Coneixes calcú que faci, en aqueixa casa, altra cosa que el que ta mare hagi decidit?" (Vicenta)

"Hom sembla despullat sempre a davant d'ella." (Bepa)

"El sol em dóna vergonya de mi mateixa." (Vicenta)

"Ets una pobra perduda". (Margarida)

"La cal matar la pena. Li cal torcir el coll com un colomí" (Margarida)

CE

Els alumnes hauran de llegir individualment una sèrie de rèpliques de Vicenta i relacionar-les amb el sentiment o actitud que millor hi correspongui. Després, per parelles, compararan les seues respostes. També hauran de situar cronològicament les diferents fases emocionals per les que travessa Vicenta. (document 7).

EO

En grups de 4, reflexió a l'oral sobre diferents qüestions de l'obra (document 8).

SESSIÓ 4 : ART I REALITAT A PARTIR DE QUATRE DONES I EL SOL

EO

Llegirem entre tots el requadre del document 9 i es realitzarà una expressió oral conjunta a partir de la projecció del cartell estatunidenc de propaganda bèl·lica, creat el 1943 per J. Howard Miller per a l'empresa Westinghouse Electric (**document 9**; **document 1.1**).

CE

Es realitzarà una comprensió d'un fragment de l'obra a partir de la reflexió de la situació de la dona de l'època.

EO

En grups de 4, es reflexionarà sobre la igualtat de les dones i els homes en diferents àmbits (educació, món empresa i economia, política, alliberament sexual, rols familiars) i es respondrà a la següent pregunta: creieu que la igualtat entre homes i dones és una qüestió superada o encara queda molta feina a fer?

Per fer-ho, el professor projectarà una imatge per cada àmbit i els alumnes hauran d'anotar paraules clau sobre la igualtat o desigualtat entre homes i dones per cada àmbit en grups de 4 o 5. Es posaran en comú les paraules i es realitzarà un mapa mental entre tota la classe. Finalment, respondrem a la pregunta formulada adès i serà la traça escrita. (**document 11**)

SESSIÓ 5 : TASCA FINAL: EE

La tasca final consisteix en redactar un article de premsa a partir de la representació que aniran a veure, la posada en escena de *Quatre dones i el sol* del dia 2 de febrer de 2018. A més del tractament de tots els temes que s'han treballat durant la seqüència.

Es pot fer per parelles o fer-ho entre tota la classe (per grups i que cada grup s'encarregui d'un aspecte). La idea és presentar-lo a un periòdic o a la web del centre.

Per fer-ho, primer veurem les parts d'un article de premsa.

EO

Preguntem als alumnes a l'oral si saben en què consisteix un article de premsa. Els preguntem també quines parts té un article de premsa. Anotem a la pissarra el que ens diuen els alumnes.

Repartim la fitxa on consten les parts d'un article de premsa i comparem amb el que hem dit (**document 12**)

EE

Realitzem la tasca final (**document 13**)

BIBLIOGRAFIA

CERDÀ, Jordi Pere, *Obra teatral*, Barcelona, Barcino, 1980.

CERDÀ, Jordi Pere, *Cant alt*, Barcelona, Curial, 1988.

BADOSA, Cristina i BERNARDÓ, Domènec (eds), «Dossier Jordi Pere Cerdà», *Aïnes Noves 3, Estudis literaris (nord)catalans*, Perpinyà: Presses Universitaires de Perpignan, 2011.

CARRERA, Cinto; DALMAU, Teresa; GRAU, Marie; VALLS, Miquela (eds.), *Actes del col·loqui Jordi Pere Cerdà. Literatura, societat, frontera (Osseja-Llívia 28-30 de setembre de 2001)*, Perpinyà: Presses Universitaires de Perpignan / Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2004.

«El món de Jordi Pere Cerdà», *Le Travailleur catalan*, Hors série, n° especial Jordi Pere Cerdà, 7 des. de 2011.

GRAU, Marie, «Jordi Pere Cerdà dins la història de la literatura», *Serra d'Or*, gen. 2012, p. 43-45.

VERDAGUER, Pere, «Pere Cerdà: Ha passat el temps de la poesia» [entrevista a Jordi Pere Cerdà], *El Temps*, 16 d'abril de 1990, p. 69-71.

Veus literàries: Jordi Pere Cerdà, Barcelona, Associació d'Escriptors en llengua catalana, 2008. (vídeo)
http://www.edu3.cat/Edu3tv/Fitxa?p_id=37619&p_ex=cerda

Sobre el teatre i Quatre dones i el sol

CALVO, Amador, «Paral·lelismes i dissimilituds entre 'La casa de Bernarda Alba' de García Lorca i 'Quatre dones i el sol' de Pere Cerdà», *Teatre català contemporani. Monografia: Entorn de l'obra de Jordi Galceran*, Alacant : Biblioteca Virtual Cervantes, 2008 ([p. 85-107].
<<http://www.cervantesvirtual.com/nd/ark:/59851/bmc697m0>>

LAGUARDA, Alain, «Jordi Pere Cerdà: un théâtre de liberation», *Europe*, Janvier-Fevrier 1981, 621-622. p.115-121.

ORDÓÑEZ, Marcos, «Jordi Pere Cerdà: 'Quatre dones i el sol'», *Molta comèdia*, Barcelona : La Campana, 1996, p. 138-139.

Quatre dones i el sol de Jordi Pere Cerdà: Dossier pedagògic. Barcelona: Centre Dramàtic de la Generalitat de Catalunya; Estudis Universitaris de Vic 1990, p. 5.

QUERALT, Jacques, «Quatre femmes et le soleil»
<<http://metbarran.canalblog.com/archives/2012/01/19/23287024.html>>.

SALVADÓ i MARTÍ, Ricard, « Jordi-Pere Cerdà i la foscor : Sobre la concepció tràgica del món a 'Quatre dones i el sol' », *Serra d'Or*, Barcelona, Any XXXV, Núm. 399 (1993, Març), p. 65-67.

SIMÓ, Ramon, «Quatre dones i el sol: Dossier». CERDÀ, Jordi Pere. *Quatre dones i el sol*. Barcelona: Lumen: Centre dramàtic de la Generalitat de Catalunya, 1993, p. 141-154.

VILÀ I FOLCH, Joaquim, « Les Dones, la poesia i el teatre », *Avui*, Barcelona (1990, 24 de febrer), p. 29.

PART B: DOCUMENTS ALUMNE/-A

SESSIÓ 1 : INTRODUCCIÓ A LA TRAMA DE L'OBRA

ACTIVITAT 1: Presenta a l'oral el següent document seguint la guia de presentació d'una imatge (document 1.1):

DOCUMENT 1

Quatre dones i el sol

Representació pel Grup Teatral Margarida Xirgu de l'obra *Quatre dones i el sol* de Jordi Pere Cerdà a l'Ateneu de Cultura Popular de Barcelona, febrer de 2016.
Autor de la fotografia: desconegut

MÈTODE PER PRESENTAR UNA IMATGE

Dire de quel type de document il s'agit

El document és un/-a quadre/dibuix/fotografia...

Donner le titre

que es titula...

El document es titula...

Donner le nom de l'autor

L'autor/-a es/se diu...

L'autor és...

El nom de l'autor no apareix.

Dire d'où le document est tiré

El quadre és extret de...

Aquest fotografia és feta a...

Donner la date

realitzat/-da el dia...

que data del dia...

Décrire les éléments

Veiem X persones....situats/-des...

La seva roba és... aspecte que ens indica...

Pel que fa a l'expressió, veiem...

Podem observar també X objectes...

Décrire la lumière et la couleur

Pel que fa a la llum, predomina... i la seva direcció és...

En quant al color, destaquen els tons...

Lier le titre de l'image avec le contenu symbolique et psychologique

Podem relacionar el títol amb el contingut de la imatge, ja que...

Trobem un contrast entre...

DOCUMENT 2: EXPRESSIÓ ORAL EN INTERACCIÓ

SITUACIÓ 1

Alumne A: Ets un/una adolescent/-a i li contes a la teva mare o al teu pare (alumne B) un « xipoteig »: que la dona del teu germà ha anat a l'altre costat de la vall, quasi a l'altre poble, a estirar-se pel terra, sota el sol, com fa la mainada, enlloc de cuidar-se de les vaques.

Alumne B: Ets la mare de l'adolescent i fas com si no t'importés el que et conta, dissimules fent altres preguntes, però en el fons et fa molta ràbia.

SITUACIÓ 2

Un/una adolescent (alumne A) es troba a casa de la seva tieta (alumne B).

Alumne A: Vols saber com es deia la persona que li agradava a la teva teva tieta i insisteixes contínuament per saber el nom.

Alumne B: No goses confessar-ho però finalment ho confesses. Insisteixes que no li ho digui a la seva mare (que és la teva nora).

SITUACIÓ 3

Vicent/-a (alumne A) estava molt enamorat/-da d'una persona que es deia Batista (pots inventar un altre nom) i van tenir una història amorosa en el passat. Margarit/-da (alumne B) estava gelós/-a de Vicent/-a perquè també li agradava Batista i li'l va prendre.

Alumne B: recordes com era de blau el coll de Vicent/-a quan li vas llevar la soga en el moment que es va penjar per suïcidar-se.

Alumne A: recordes com li vas degollar el gos a Margarit/-da davant de la porta de la seva casa per venjar-te per haver-li furtat a Batista.

SITUACIÓ 4

Alumne A: li contes a la teva tieta o a un familiar com t'has sentit i com ha estat el teu viatge amb moto amb una persona de la qual t'has enamorat

Alumne B: el que et conta el teu nebot/ la teua neboda et fa vergonya i no vols saber més coses

---

SITUACIÓ 5

Vicent/-a (alumne A) estava molt enamorat/-da d'una persona que es deia Batista (pots canviar el nom) i van tenir una història amorosa en el passat. Margarit/-da estava gelós/-a de Vicent/-a perquè també li agradava Batista i li'l va prendre.

Alumne A: li contes a Bepa (alumne B) que Margarit/-da va matar a Batista, la persona que estimaves.

Alumne B (Bepa): fas preguntes a Vicent/-a demanant-li informació de com Margarit/-da ho va fer.

DOCUMENT 3: COMPRENSIÓ ESCRITA

Una vegada havent llegit l'obra de teatre *Quatre dones i el sol* de Jordi Pere Cerdà, respon a les següents qüestions:

1) Quines paraules no has entès? Subratlla almenys 10 paraules que no entenguis i busca el significat al diccionari: <http://dcvb.iecat.net/>

.....
.....
.....
.....
.....

2) Quants actes té l'obra? Podries deduir i explicar què és un acte en una peça de teatre?

.....
.....
.....

3) Una escena és la divisió d'un acte, divisió determinada per la **sortida** o l'**entrada** d'un o més **personatges**. Fixa't en les acotacions que diuen si entra o surt algun personatge. Divideix cada acte per escenes (anota on comença i on acaba cada escena, numerant-les al lateral). Quantes escenes té cada acte?

.....
.....
.....

4) Quants personatges hi ha en l'obra? Quin parentesc (relació familiar) tenen?

.....
.....
.....
.....

5) Al primer acte, ja veiem que hi ha una frontera entre una banda de collada (muntanya), on viuen les quatre dones, i l'altra banda de la collada, amb una l'altra vall, on hi ha un altre poble. A quina de les dues bandes correspon l'ombra i a quina altra banda correspon la llum? Quins altres elements caracteritzen ambdues valls?

.....
.....
.....

6) Al final del primer acte, quin fet del passat descobrim en relació amb Vicenta i Margarida?

.....

.....

.....

.....

7) En l'escena 4 de l'acte 2, per què insisteix Adriana a Bepa en saber on va? De què té por?

.....

.....

.....

.....

8) Què li conta Vicenta a Bepa al final de l'escena 5 de l'acte 2?

.....

.....

.....

.....

9) En l'escena 7 del acte 3, quin fet explica Margarida a Bepa?

.....

.....

.....

.....

10) Com acaba l'obra?

.....

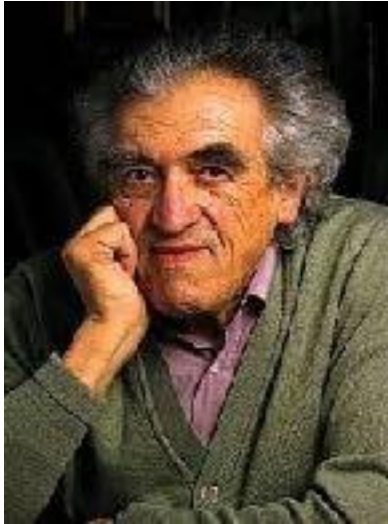
.....

.....

.....

SESSIÓ 2 : DESCOBERTA DE L'AUTOR

DOCUMENT 4 : CE, EO

Activitat 1. Llegeix el següent text individualment sobre la vida de Jordi Pere Cerdà i digues si són vertaderes o falses les següents preguntes. Esmena les respostes falses amb elements del text.

Jordi Pere Cerdà (Sallagosa, Alta Cerdanya 1920- Perpinyà 2011) és el nom de ploma d'Antoni Cayrol, el poeta nord-català més rellevant del segle XX, juntament amb Josep Sebastià Pons (1886-1962).

Cayrol va néixer en el si d'una família de ramaders i carnissers i des de ben petit es va sentir atret per la lectura. Als 14 anys, va abandonar els estudis començats al *Lycée* de Perpinyà, i va tornar a Sallagosa on va aprendre l'ofici dels pares.

El 1942, entrà en la Resistència francesa contra les forces d'ocupació feixistes alemanyes, participant en unes fileres que feien passar a Espanya gent i correus. Després de la guerra, s'adherí al Partit Comunista francès. Fou membre del Consell municipal (fins al 1959), i batlle de Sallagosa (1952-1953).

Publica els seus primers escrits, unes poesies, el 1943, a la revista perpinyanenca *La Tramontane*.

Cayrol va ser un intel·lectual autodidacta amb una cultura ampla i eclèctica. Entre els autors que el van interessar especialment, citem Dos Passos, Faulkner, Cholókov, Lorca, Hernández, Espriu, Josep Sebastià Pons, Romain Rolland, Claude Simon, Heidegger, Jung, Lévinas, Deleuze, etc.

El 1951 participa a la "Bataille du livre, iniciativa engegada per Louis Aragon i Elsa Triolet per tal de promocionar la literatura "progressista". És per a ell l'ocasió de connectar amb intel·lectuals comunistes o "compagnons de route", parisencs i occitans (Robert Lafont, Max Allier...). Els primers li obren les pàgines de les revistes *Les Lettres françaises* i *Europe* en les quals va dirigir tres números especials dedicats a la literatura catalana (1958, 1967, 1981). Els intel·lectuals occitans l'ajudaran a estructurar el seu pensament i la seva acció catalanista que posarà en obra en el marc del GREC (Grup rossellonès d'estudis Catalans), del qual fou un dels fundadors el 1960, i un dels dirigents més actius.

El 1956 es casa amb Helena Cristòfol i tenen tres fills: Cristòfol, Maria i una filla nascuda morta. El 1960 s'instal·la a Perpinyà, primer de carnisser al barri de Sant Assisclle i el 1965 compra La "Llibreria de Catalunya" del refugiat català Julià Gual. Aquesta llibreria es va convertir en un fogar de cultura catalana que va desvetllar la consciència d'uns quants joves rossellonesos. Es va jubilar el 1976.

L'obra és eclèctica (narrativa, poesia, teatre, crítica literària, assaig autobiogràfic), escrita en català (a excepció d'alguns dels seus articles de reflexió cultural, social, artística i literària que són en francès).

L'obra teatral es caracteritza per un gran valor poètic i per la profunditat de les anàlisis psicològiques, sociològiques i antropològiques i pels temes universals com l'amor, el poder, la llibertat, el pas del temps, etc. *Quatre dones i el sol* es va estrenar l'any 1964 al teatre Romea de Barcelona. L'interpretava el grup El Fanal que ja havia estrenat a Perpinyà *La set de la terra* (1955) i *El sol de la ginesta* (1956).

1. Antoni Cayrol és el nom de ploma de Jordi Pere Cerdà
2. Els seus primers escrits són peces de teatre.
3. Va ser un intel·lectual autodidacta, hàbit lector d'autors d'entorns culturals diversos.
4. No va ser un autor compromès políticament i culturalment.
5. Va conrear diferents gèneres literaris

V	F	ESMENES

Activitat 2. Cerca a internet (amb el mòbil o la tauleta) el vilatge on va néixer Jordi Pere Cerdà. Digues a quina comarca històrica ¹ pertany aquest vilatge i la capital de comarca.

¹ Comarca: 1 f. [LC] [GG] [AD] Extensió de territori, més reduïda que una regió, a la qual donen una certa unitat les relacions de veïnatge entre els llocs que la formen, certes condicions naturals o fets històrics.
 2 f. [AD] Entitat local de caràcter territorial formada per l'agrupació de municipis contigus.
 [https://mdlc.iec.cat/results.asp?txtEntrada=comarca&operEntrada=0]

Activitat 3. Ara cerca a <https://www.google.fr> quants quilòmetres i quant de temps hi ha entre el teu liceu i el vilatge de Sallagosa.

Activitat 4. Finalment, cerca en <https://images.google.com/> una imatge d'un paisatge de la Cerdanya i descriu-lo breument. Has d'utilitzar **dos adjectius** per cada element que descriguis.

Després de descriure el paisatge, mostra als teus companys la imatge escollida i comparteix la teva descripció amb els teus companys tot llegint-la. Fes a polit amb la **pronúncia de les paraules i l'entonació de les frases**.

Activitat 5. Finalment, digues i justifica oralment si la Cerdanya et sembla un espai propici per a la inspiració artística.

Activitat 6. EXPRESSA'T ! Tenint en compte els exercicis que acabes de fer i així com els exercicis de la primera sessió, creieu que Jordi Pere Cerdà va ser influït per el context geogràfic on va néixer i viure gran part de la seva vida? Per què?

SESSIÓ 3 : IDENTIFICACIÓ I EVOLUCIÓ DELS PERSONATGES
EN QUATRE DONES I EL SOL

DOCUMENT 5: CE, EO, CO

*Quatre dones i el sol presenta un univers tancat i rural durant l'ocupació alemanya a la Catalunya Nord. Aquest univers mancat d'homes, car molts havien estat, bé empresonats en camps alemanys (com el fill de Margarida i l'home de Bepa), bé requisats pel STO Servei de Treball Obligatori a Alemanya. L'absència de figures masculines reforçarà el **desig** per aquestes figures que algunes dones de la casa tenen i serà font de conflicte entre elles, **ja que desitgen allò que no tenen**. Així doncs, **el desig sexual o la manca de desig sexual** serà un dels elements més importants en la caracterització dels personatges de l'obra.*

Activitat 1. Analitzeu individualment la personalitat del personatge que us ha tocat tenint en compte els següents punts: desig sexual o manca de desig sexual, espai associat al personatge i símbols (objectes, sensacions, paraules...) associats al desig o a la manca de desig.

En grups de quatre, feu una posada en comú (afegiu o discutiu les vostres dades) sobre el mateix personatge de l'obra que us ha tocat.

PERSONATGE	DESIG SEXUAL O MANCA DE DESIG SEXUAL	ESPais ASSOCIATS AL PERSONATGE	SÍMBOLS DEL DESIG O DE MANCA DE DESIG ASSOCIATS AL PERSONAJTGE (paraules, objectes, sensacions...)
Grup A: MARGARIDA			
Grup B: VICENTA			
Grup C: ADRIANA			
Grup D: BEPA			

Activitat 2. Un cop feta la posada en comú, realitzeu en el mateix grup una breu descripció del personatge tenint en compte les paraules clau o aspectes treballats (desig, espai, símbols) en la fase de lectura de les rèpliques. Penseu en **tres adjectius** que defineixen el vostre personatge i utilitzeu-los també per descriure'l.

Activitat 3. Una vegada heu redactada la breu descripció, conformareu nous grups de quatre on hi hagi un representant de cada grup anterior. Explicareu oralment a la resta del vostre grup com és el personatge sobre el qual heu treballat. Mentre un alumne parla, la resta completarà els buits de les graelles amb les **paraules clau** de l'exposició de l'alumne que parla.

Activitat 4. Qui diu què ? Ara que ja coneixeu una mica més els personatges de *Quatre dones i el sol*, serieu capaços d'endevinar quin personatge diu les següents rèpliques ?

- “Coneixes calcú que faci, en aqueixa casa, altra cosa que el que ta mare hagi decidit?”
- “Hom sembla despullat sempre a davant d'ella.”
- “El sol em dóna vergonya de mi mateixa.”
- “Ets una pobra perduda”.
- “La cal matar la pena. Li cal torcir el coll com un colomí”

*En Quatre dones i el sol els personatges són **rodons**, és a dir, **els seu pensaments i comportament evolucionen** per tal de superar una situació dolorosa que no els permet ser feliços. Únicament podríem considerar com a personatge **pla a Margarida**, ja que en ella no es produeix cap canvi d'actitud. En contraposició, el personatge que més evoluciona és **Vicenta**.*

*Recordem que en Quatre dones i el sol apareixen **dues generacions de dones** : Vicenta i Margarida, 52 i 50 anys respectivament ; i Bepa i Adriana, 24 i 17 anys. Aquesta diferència és important perquè Vicenta aconseguirà alliberar-se de l'autoritat de Margarida gràcies a les evocadores paraules d'Adriana i Bepa. Ambdues joves imaginem i enyoren una vida feliç on l'afecte i l'amor existeixen. Són aquestes paraules que reviuran els records i la memòria de Vicenta.*

DOCUMENT 6 : RÉPLIQUES

MARGARIDA

Acte 1, escena 1

Margarida: (...) Has anat lluny amb el ramat?

Adriana: Fins al vessant de l'altra vall. La neu ja els és for a. Aquí no ho sabem. Vós que no us moveu mai d'esquena a la finestra...

Adriana: Hi havia un sol, com aquells cards oberts del mes de juliol.

Margarida: no havies d'anar tan lluny.

Adriana: els moltos corrien davant meu.

Margarida: la collada pertany al poble veí. Saps que la vigilen com uns ulls propis. És un risc d'anar-hi.

Adriana: Tenen el sol, mare. La collada és com una finestra oberta al sol. I quan et gires el cap a la nostra vall, tot són bromes i neus. (...)

Acte 1, escena 1

Adriana. Teniu una altra feina per manar-me?

Margarida. Iràs a emplenar les dorques a la font.

Adriana. Podria adobar l'estable I escampar la palla del jaç. La Bepa ja torna amb les vaques.

Margarida. Vés!

Adriana. Si el pare no torna suara, hauré de munyir jo?

Margarida. Hauràs de fer-ho.

Adriana. I fer mamar els xais?

Margarida. Mamar els xais també.

Adriana. Què ha anat molt lluny el pare?

Margarida. Per què?

Adriana. Tindrè por, a la nit, si el pare no és aquí. Una casa sense cap home...

Margarida. Cada u està a la gràcia de Déu, i nosaltres també.

Acte I, escena 3

Margarida. La Justina no t'estimava més que nós. Aquí som enemics de tota afectació. Nosaltres estimem perquè pesem al fred les consciències.

Bepa. Seu difícil d'entendre. Tenim tots menester de calor, d'amistat. Hom és tan sol!

Margarida. Els nostres arbres tenen dos mesos per moure fulles i esbadellar-se. Dos mesos. I ja els rebrega l'hivern de la tardor, l'hivern de l'hivern, l'hivern de la primavera. Aquests dos mesos tots els tenim. Després ha de quedar el cos eixut i sec com la branca de l'arbre, ben dura de for a i la saba a dins.

Bepa. (amargament) Quina saba!

Acte I, escena 5

Adriana. Tota la vida és feta d'esperar.

Margarida. Esperar no vol dir res. La vida és feta de resignació. On vas, Bepa?

Bepa. Vaig a l'establia; aquí sembla que m'ofegui.

Margarida. Iré jo a mirar com heu deixat endreçada la cosa. És la resignació que et bufeteja?

Bepa. No sé.

Adriana. La primavera que ve. (Riu.)

Margarida. Arrotrillar-se al sol com una colobra que folra, no és bo per una dona. Bepa. Deixeu-me esbravar quan puc fer-ho. Allà (a la collada) ningú em veia, allà hi havia sol I una vessana de dues llegües sense ànima per espiar-me. (Bepa surt).

Margarida. Déu ens espia sempre.

Acte II, escena 5

Margarida. Tota dona que no sap matar el mascle dins del seu cor és una dona perduda, queda a cridar pels boscos I deveses com una femella eixorca que el brau fa córrer amb la punta de les banyes.

Vicenta. Ets tu que l'has mort.

Margarida. Tant és mort per a tu com pera mi.

Vicenta. Tu l'has mort, que mai els teus ulls s'han entelat d'una llàgrima. Tu l'has mort.

Margarida. Dos cops si ho calia. Més encara si fos necessitat. I no pas per a mi, que jo, amb un cop n'he tingut prou. Quan un sent que tot el cos esdevé l'esclau d'un altra mirada, hom ha de saber tallar ben dret, ben net, una vegada per totes, I sense remei. Has entès?

ADRIANA

Acte 1, escena 1

Adriana. Ja ve la nit ! Ja ve la primavera ! (Més fort) Sóc enlluernada per la neu.

Margarida: (...) Has anat lluny amb el ramat?

Adriana: Fins al vessant de l'altra vall. La neu ja els és for a. Aquí no ho sabem. Vós que no us moveu mai d'esquena a la finestra...

Adriana: Hi havia un sol, com aquells cards oberts del mes de juliol.

Margarida: no havies d'anar tan lluny.

Adriana: els moltons corrien davant meu.

Margarida: la collada pertany al poble veí. Saps que la vigilen com uns ulls propis. És un risc d'anar-hi.

Adriana: Tenen el sol, mare. La collada és com una finestra oberta al sol. I quan et gires el cap a la nostra vall, tot són bromes i neus. (...)

Acte I, escena 6

Adriana. El món s'atura a la collada. El nostre món és aqueixa vall empilada de neu. Vicenta. Totes hem tingut el desig de traspasar la collada, i al cap i a la fi end quedem sense fer el darrer pas. (...)

Adriana. Per què no te n'anaves? Jo no acceptaré mai de passar la vida a tenir recança del que no he fet, a queixar-me al llarg de l'hora: aquí la neu, allà el sol; aquí la broma, allà el cel blau; aquí un dia buit, allà la vida. Si un dia decidís de marxar, ho faré, tot serà dit; ningú em detindrà.

Vicenta. Tenim una hora de llibertat, com si tot de cop la gàbia quedés oberta, com la broma que de vegades s'esvaeix sense que puguem entendre com s'ho fa i desapareix entre dos respirs. Tenim una hora de llibertat, rars són els qui n'aprofiten.

Acte I, escena 7

Adriana. Mes la teva hora de llibertat té la cara d'un home. Ho sé; ho he entès! (...) I aquest home tenia una nom, ajunyia els bous, els posava l'arada, plantava la rella al mig d'un camp de neu per regirar-la dins del solc, semblava el froment de primavera, I aquell home era esvelt com una gran soca de pi quan la destal l'ha esbrancada I queda tan llarga, fina I robusta, la pell tota amarada de reïna.

Vicenta. No saps el mal que em podes fer. Burxes cendres apagades, no saps el mal que em fas, filla meva, no saps el mal que podes fer. Ets una criatura, Adriana. Un dia estimaràs un home, un dia et vindrà la primavera, seràs com una gran prada plena d'ocells.

Adriana. I bé, jo si mai em surt la meva hora de llibertat, la prendré malgrat tothom. I si no, m'estimaria més morir. Em penjaria.

Acte I, escena 8

Adriana. Són aquí, mare. Són aquí! És ros com un Jesucrist quan anava pel món. Ell ha dit a Bepa: "Sóc content d'haver entrat en aquesta casa, on sembla que m'agradarà el treball". Mare! És a mi que tenia de dir-ho, no? Sóc la filla de la casa. (...) Obriu la porta, mare, sembla que porti el sol dins dels cabells. El mateix sol que a la collada.

Acte II, escena 1

Adriana. Quan puja l'escala em fa quelcom.

Vicenta. Et fa quelcom! Què em dius, ara? Què et pot fer? Què et fa, veiam?

Adriana. No ho sabria dir. És bonic el pas d'un home.

Vicenta. És fort, és grosser. El pas de la dona és lleuger, com si ballés.

Adriana. No, la dona fa “ti-tit,ti-tit”, el mateix bruit que fan amb el bec els rossinyols de paret.

L'home, ell, trepitja cada esgló amb tot el seu pes, i vincla un xic. S'ou que l'escala es blega sota el pas com si l'obeís.

Vicenta. El teu pare també puja l'escala i mai has pensat en la fusta que trepitja.

Adriana. El pas del pare el conec.

BEPA

Acte I, escena 3

Margarida. La Justina no t'estimava més que nós. Aquí som enemics de tota afectació. Nosaltres estímem perquè pesem al fred les consciències.

Bepa. Seu difícil d'entendre. Tenim tots menester de calor, d'amistat. Hom és tan sol!

Margarida. Els nostres arbres tenen dos mesos per moure fulles i esbadellar-se. Dos mesos. I ja els rebrega l'hivern de la tardor, l'hivern de l'hivern, l'hivern de la primavera. Aquests dos mesos tots els tenim. Després ha de quedar el cos eixut i sec com la branca de l'arbre, ben dura de fora i la saba a dins.

Bepa. (amargament) Quina saba!

Acte I, escena 5

Adriana. Tota la vida és feta d'esperar.

Margarida. Esperar no vol dir res. La vida és feta de resignació. On vas, Bepa?

Bepa. Vaig a l'establia; aquí sembla que m'ofegui.

Margarida. Iré jo a mirar com heu deixat endreçada la cosa. És la resignació que et bufeteja?

Bepa. No sé.

Adriana. La primavera que ve. (Riu.)

Margarida. Arrostrar-se al sol com una colobra que folra, no és bo per una dona.

Bepa. Deixeu-me esbravar quan puc fer-ho. Allà (a la collada) ningú em veia, allà hi havia sol i una vessana de dues llegües sense ànima per espiar-me. (Bepa surt).

Margarida. Déu ens espia sempre.

Acte I, escena 7

Bepa. Sempre la neu. De cops quan esn estem totes quatre assegudes davant del foc, que només s'ou el treball de les broques que corren, em sembla que de l'una a l'altra hi ha una gran camp de neu que ens espera, una plana immensa tota gelada de silenci, de solitud.

Acte II, escena 5

Vicenta. Em sembla que corres davant d'un perill.

Bepa. I si fos. ¿No se us ha acudit mai de tirar-vos de cap damunt d'un perill, de provar què serà més fort el vostre cap o la penya damunt de què us tireu?

Vicenta. Serà el teu cap que perderà.

Bepa. I si la roca era un vidre? I si el vidre era una porta, i si la porta us obria un camí, el camí del sol i de la llum i de...No ho podeu entendre, vós, Vicenta.

Vicenta. És una porta de llum que ens parteix el cos de dalt a baix. Tota coberta de sol ens travessa fins a la punta del dit del peu. Sembla que tot sigui clar, lleuger, fàcil..., i del cor es balanceja talment una fulla verda en un cel de primavera.

Acte 3, escena 1

Bepa. En aquesta casa els cal una víctima per trepitjar-la.

Vicenta. És això! Sí! Ho fa tot per fer-nos caure, i un cop pecadores, ens té seves.

Bepa. I vau caure?

VICENTA

Acte I, escena 6

Adriana. El món s'atura a la collada. El nostre món és aqueixa vall empilada de neu.

Vicenta. Totes hem tingut el desig de traspasar la collada, I al cap I a la fi end quedem sense fer el darrer pas. (...)

Adriana. Per què no te n'anaves? Jo no acceptaré mai de passar la vida a tenir recança del que no he fet, a queixar-me al llarg de l'hora: aquí la neu, allà el sol; aquí la broma, allà el cel blau; aquí un dia buit, allà la vida. Si un dia decidís de marxar, ho faré, tot serà dit; ningú em detindrà.

Vicenta. Tenim una hora de llibertat, com si tot de cop la gàbia quedés oberta, com la broma que de vegades s'esvaeix sense que puguem entendre com s'ho fa i desapareix entre dos respirs. Tenim una hora de llibertat, rars són els qui n'aprofiten.

Acte I, escena 7

Adriana. Mes la teva hora de llibertat té la cara d'un home. Ho sé; ho he entès! (...) I aquest home tenia una nom, ajunyia els bous, els posava l'arada, plantava la rella al mig d'un camp de neu per regirar-la dins del solc, semblava el froment de primavera, I aquell home era esvelt com una gran soca de pi quan la destrat l'ha esbrancada I queda tan llarga, fina i robusta, la pell tota amarada de reina.

Vicenta. No saps el mal que em podes fer. Burxes cendres apagades, no saps el mal que em fas, filla meva, no saps el mal que podes fer. Ets una criatura, Adriana. Un dia estimaràs un home, un dia et vindrà la primavera, seràs com una gran prada plena d'ocells.

Adriana. I bé, jo si mai em surt la meva hora de llibertat, la prendré malgrat tothom. I si no, m'estimaria més morir. Em penjaria.

Acte I, escena 8

Margarida. I qui li ha dit que hi havia un home? No t'hauria demanat el nom, si no lo haguessis parlat primer d'un home.

Vicenta. (...) Ho ha endevinat. Té l'edat, saps. A divuit anys, una noia pensa en coses, entén, ou paraules. Té divuit anys, la nena.

Margarida. Pas encara.

Vicenta. Dins quatre mesos, a la sega dels blats.

Margarida. Sí, a la sega. No em semblava pas que pogués arribar-hi mai. Ja hi tornem a ser. Què estrany, han passat aquests anys com una tirada de pedra. Has tingut tort de dir-li. (...) És un secret que guardàvem entre totes dues.

Vicenta. Perdona'm.

Margarida. És com si tot de cop l'haguessis tornat a ressuscitar.

Vicenta. Ai no. El passat és mort. Que dormi en pau. Que cada dia faci un sostre de neu entre ell I nosaltres. La neu que tot ho amaga, tot ho esborra, tot ho calla.

Acte II, escena 5

Vicenta. Em sembla que corres davant d'un perill.

Bepa. I si fos. ¿No se us ha acudit mai de tirar-vos de cap damunt d'un perill, de provar què serà més fort el vostre cap o la penya damunt de què us tireu?

Vicenta. Serà el teu cap que perderà.

Bepa. I si la roca era un vidre? I si el vidre era una porta, i si la porta us obria un camí, el camí del sol i de la llum i de...No ho podeu entendre, vós, Vicenta.

Vicenta. És una porta de llum que ens parteix el cos de dalt a baix. Tota coberta de sol ens travessa fins a la punta del dit del peu. Sembla que tot sigui clar, lleuger, fàcil..., i del cor es balanceja talment una fulla verda en un cel de primavera.

Acte I, escena 8

Margarida. Sempre he sabut el que calia fer, i sempre he fet el que havia decidit. (...)

Vicenta. Jo mai he pogut fer el que havia decidit. I mai he decidit prou una cosa per fer-la.

Margarida. Un cop sí.

Vicenta. No en parlis.

Margarida. Fa vint anys totes dues que fem i desfem mitja amb el fil del mateix pensament. (...)

Sem lligades totes dues i més que no et penses.

DOCUMENT 7: CE

Activitat 5. A continuació llegiràs individualment un seguit de rèpliques de Vicenta i hauràs de relacionar-les amb el sentiment o l'actitud que millor hi correspongui. Després, en parelles, compareu les vostres respostes. (Si hi ha paraules que no entens, utilitza un d'aquests diccionaris en línia : OPCIO 1) <https://www.diccionaris.cat> ; OPCIO 2) <http://dcvb.iecat.net/>

DOCUMENT 7: CE

Activitat 5. A continuació llegiràs individualment un seguit de rèpliques de Vicenta i hauràs de relacionar-les amb el sentiment o l'actitud que millor hi correspongui. Després, en parelles, compareu les vostres respostes. (Si hi ha paraules que no entens, utilitza un d'aquests diccionaris en línia : OPCIO 1) <https://www.diccionaris.cat> ; OPCIO 2) <http://dcvb.iecat.net/>

DOCUMENT 7: CE

Activitat 5. A continuació llegiràs individualment un seguit de rèpliques de Vicenta i hauràs de relacionar-les amb el sentiment o l'actitud que millor hi correspongui. Després, en parelles, compareu les vostres respostes. (Si hi ha paraules que no entens, utilitza un d'aquests diccionaris en línia : OPCIO 1) <https://www.diccionaris.cat> ; OPCIO 2) <http://dcvb.iecat.net/>

DOCUMENT 7: CE

Activitat 5. A continuació llegiràs individualment un seguit de rèpliques de Vicenta i hauràs de relacionar-les amb el sentiment o l'actitud que millor hi correspongui. Després, en parelles, compareu les vostres respostes. (Si hi ha paraules que no entens, utilitza un d'aquests diccionaris en línia : OPCIO 1) <https://www.diccionaris.cat> ; OPCIO 2) <http://dcvb.iecat.net/>

ACCEPTACIÓ
D'UN MATEIX

El que sóc. No el que sóc, el que era. Ja no tinc més vergonya. Ja no em penedeixo de res

Jo mai he pogut fer el que havia decidit. I mai he decidit prou una cosa per fer-la

Margarida, t'he odiat com mai persona podrà odiar una altra. Quam em vas prendre el Batista, vaig esmolar la ganiva de degollar els porcs, i et vaig degollar el gos a davant la teva porta; la vaig plantar al mig del ventall de la teva porta.

És una porta de llum que ens parteix el cos de dalt a baix. Tota coberta de sol ens travessa fins a la punta del dit del peu. Sembla que tot sigui clar, lleuger, fàcil..., i del cor es balanceja talment una fulla verda en un cel de primavera.

Quina és la llei, doncs? La llei és que cada dona trobi el seu home. La llei és d'estimar.

VERGONYA

No saps el mal que em podes fer. Burxes cendres apagades, no saps el mal que em fas, filla meva, no saps el mal que podes fer. Ets una criatura, Adriana. Un dia estimaràs un home, un dia et vindrà la primavera, seràs com una gran prada plena d'ocells.

En tota la meva vida, és l'única cosa que no em fa recança, que no em sap greu. Tres cops que em va menar al capellà perquè em confessés. Per què seria un pecat? Per a mi, ha estat el sol home, el sol que he vist i conegut. Si no fos mort, si ella no l'hagués mort, hauria tornat a cercar-me.

PLENITUD

Llavors, res no em semblava difícil. Els tenia a tots en contra. Jo esperava la nit, com si la fosca m'hagués donat entrada en un altre món, un món de meravella en què ells no tenien part.

PLAER

És com si ara em compreguessis. No saps com m'ha rosegada la vergonya. I com la Margarida, i el meu germà, i els meus pares, Déu els perdó, me la feien caure al damunt a cada paraula, a cada mirada.

Ai no. El passat és mort. Que dormi en pau. Que cada dia faci un sostre de neu entre ell i nosaltres. La neu que tot ho amaga, tot ho esborra, tot ho calla.

ODI I
VENJANÇA

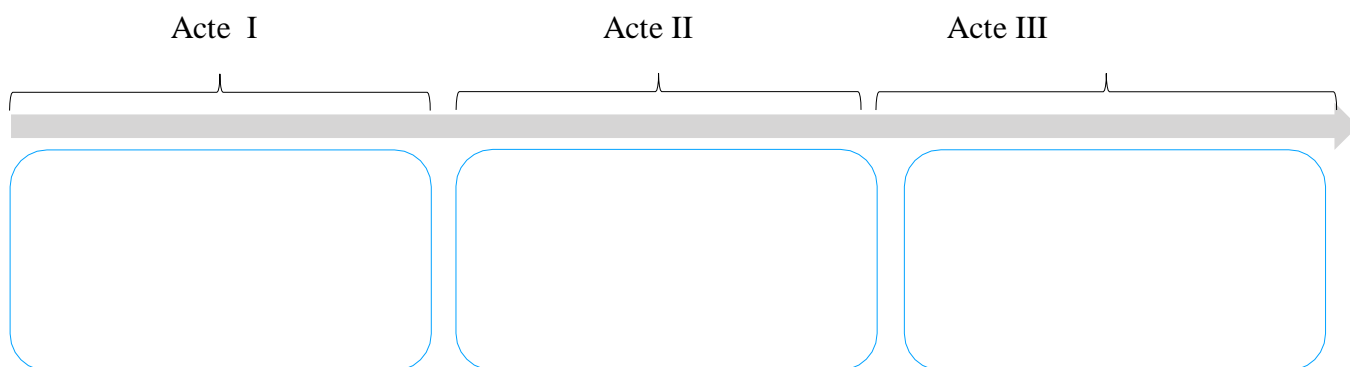
VALENTIA

VOLER
OBLIDAR

SATISFACCIÓ

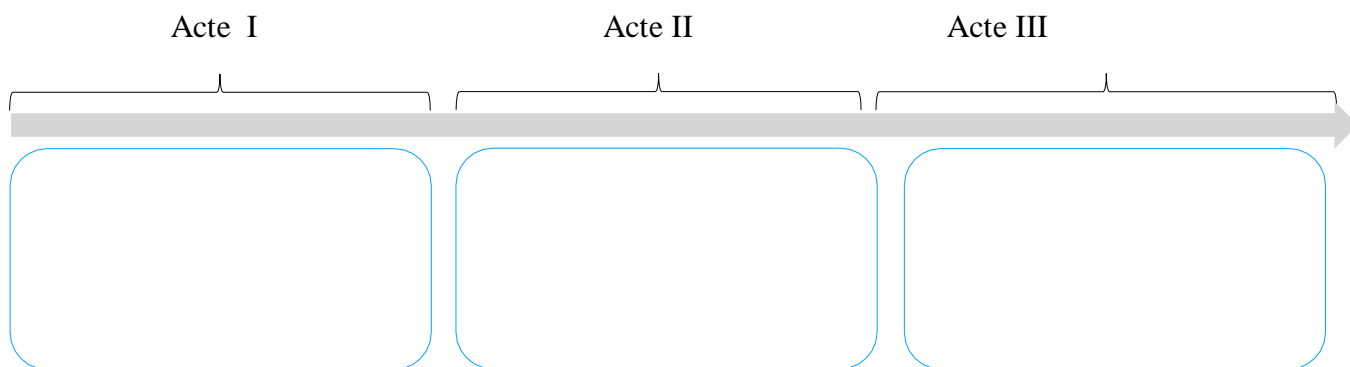
INDECISIÓ

Activitat 6. Un cop analitzades les diferents fases emocionals per les quals travessa Vicenta, seríeu capaços en parelles d'imaginar l'ordre cronològic d'aquestes emocions ? Situeu-les en la següent línia cronològica. (*Quan vagis a veure l'obra, fixa't bé en aquesta evolució de la Vicenta.*)

Activitat 6. Un cop analitzades les diferents fases emocionals per les quals travessa Vicenta, seríeu capaços en parelles d'imaginar l'ordre cronològic d'aquestes emocions ? Situeu-les en la següent línia cronològica. (*Quan vagis a veure l'obra, fixa't bé en aquesta evolució de la Vicenta.*)

DOCUMENT 8: EO

REFLEXIONEM TOTS JUNTS ORALMENT!

En grups de quatre, penseu i compartiu opinions sobre les següents qüestions. Després un portaveu del grup, haurà d'explicar a la resta de grups les vostres conclusions.

- Què ens vol explicar Jordi Pere Cerdà *amb Quatre dones i el sol*? Creieu que només vol explicar la història de quatre dones o vol explicar-nos quelcom d'altri?
- Creieu que la literatura, el teatre, en definitiva, l'art, serveix d'alguna cosa? En cas afirmatiu, digueu per què creieu que serveix.
- El conflicte interior dels personatges de *Quatre dones i el sol* es centra en la frustració sexual d'algunes d'aquestes dones però creieu que el conflicte real és únicament un conflicte de frustració sexual o l'autor se serveix d'aquest assumpte per parlar d'altres tipus de conflictes?
- Podem trobar en la nostra societat més propera i llunyana (liceu, família, amics, França, Europa, el món) situacions d'injustícia o imposició com les que viuen els personatges de *Quatre dones i el sol*?

DOCUMENT 9: EXPRESSIÓ ORAL

Quatre dones i el sol se situa temporalment en la Segona Guerra Mundial (1939-1945). Durant aquesta època, molts homes joves van haver de deixar les seves llars, mobilitzats, presoners (com el fill de Margarida), requisats pel STO, deportats... La manca d'homes va suposar una manca de mà d'obra masculina i les dones van ocupar els llocs de feina dels homes a les fàbriques, al camp, a les oficines.

Activitat 1. Descriu un dels següents cartells oralment. Pots utilitzar el **document 1.1.** per ajudar-te. (Cal tenir en compte que durant l'ocupació nazi a França, els cartells de propaganda pel treball patriòtic de les dones era en benefici de l'ocupant)

Cartell anònim (Fundació Carulla, Barcelona) editat per la Generalitat de Catalunya el 1935, just abans la guerra civil espanyola. Més informació : [PDF en línia La dona al cartell polític i social del període 1931-1939](#)

Cartell estatunidenc de propaganda bèl·lica, creat el 1943 per J. Howard Miller per a l'empresa Westinghouse Electric. Més informació sobre el cartell a https://ca.wikipedia.org/wiki/We_Can_Do_It!

DOCUMENT 10: COMPRENSIÓ ESCRITA

En *Quatre dones i el sol*, aquest canvi de model també s'hi reflecteix. Llegeix els següents fragments i respon les preguntes.

Vicenta. El diner corre massa. Aqueixa guerra ho desvaria tot.

Bepa. Ella s'acabés demà!

Margarida. És Déu que mana. Tot el que podem fer, és seguir i aprofitar si podem.

Vicenta. Amb un mosso podreu emprendre més conreu.

Margarida. Mosso, i jo, i tu i tots a ajuda'ns-hi. Amb la gana que hi ha estesa pel món i la demanadissa de viure és hora o mai de plantar i fer venir fatxada.

Adriana. Tots aqueixos ganduls de les viles, que mai han sabut fer pujar un trumfar, ni entrecavar un pam de terra, i ara peregrinen pel camp a pidolar l'almoïna de què menjar.

Vicenta. Jo els deixaria finir d'aganiment.

Margarida. El que dius no és cristià. Et paguen. I et paguen bé. Doncs, amb diners, que en vingui. I Déu faci que tinguem força per vendre'ls-hi.

Adriana. Sí, sí. Que vinguin. Que pugin de les viles a peu, amb bicicleta, amb l'autobús. Que els camins en vagin negres.

Vicenta. Amb aquell aire de senyor que tenen i la pell espelleïda de passar gana.

Adriana. I el parlar castís, amb el ventre buit.

Vicenta. I les seves mans blanques de qui no ha treballat mai.

Adriana. I els seus vestits de seda, i les seves sabates fines, i els seus autos sense gasolina.

- Cita tres de les feines que les dones de camp feien basant-te en les rèpliques del fragment.
- En aquest fragment de l'obra s'il·lustra la diferència de vida durant la Segona Guerra Mundial al camp i a la ciutat. La descripció que les dones fan de la gent de vila en quin nivell situa aquesta gent? :
  - d'igualtat respecte a elles
  - de superioritat respecte a elles
  - d'inferioritat respecte a elles
- Cita tres elements que justifiquin la teva tria.

DOCUMENT 11: EXPRESSIÓ ORAL

Activitat 2. En l'actualitat l'accés al món laboral de la dona és una realitat acomplida. Gràcies a la independència econòmica, les dones han anat guanyant autonomia en molts àmbits. Tanmateix, **creieu que la igualtat entre homes i dones és una qüestió superada o encara queda molta feina a fer?**

Per respondre a aquesta qüestió,

-en primer lloc, us poseu en grups de quatre o cinc

-en segon lloc, anoteu en un full paraules clau sobre la igualtat o desigualtat entre homes i dones a partir de les imatges que projecta el professor (cada imatge correspon a un d'aquests àmbits):

- EDUCACIÓ
- MÓN DE L'EMPRESA I L'ECONOMIA
- POLÍTICA
- ALLIBERAMENT SEXUAL
- ROLS FAMILIARS

-en tercer lloc, un membre de cada grup (portaveu) s'encarrega de posar en comú a la classe les paraules clau d'un dels àmbits per completar el següent mapa mental a la pissarra (o projectat « mindmap »):

-per últim, entre tots intentem respondre a la pregunta formulada adès, que serà la nostra traça escrita.

Respon a l'oral:

-Què és un article de premsa?

-Quines parts té un article de premsa?

DOCUMENT 12: L'article de premsa

Títol

Subtítol

IMATGE

Llegenda de la imatge

1r paràgraf: resum introductori

Paràgrafs: diferents temes

Últim paràgraf: conclusió

Signatura

DOCUMENT 13: Redacció de l'article de premsa

Després de veure la representació del dia 2 de febrer de *Quatre dones i el sol* de Jordi Pere Cerdà pel Grup Teatral Margarida Xirgu, escriu un article de premsa on hi hagen les parts abans esmentades (document 12).

En els paràgrafs amb diferents temes, ha de constar:

-el fet que desenes d'alumnes de Perpinyà i voltants es traslladen a les Caves Ecoiffier à Alénia per veure la representació (digues quins liceus han assistit)

-aspectes sobre la posada en escena del Grup Teatral Margarida Xirgu (ajuda't del comentari de la imatge de la primera sessió)

-aspectes sobre l'autor: Jordi Pere Cerdà

-aspectes sobre l'obra *Quatre dones i el sol*: sobre els personatges i la seva evolució

-aspectes sobre la situació de la dona en l'obra i en l'actualitat